

Особливості оподаткування туроператорської та турагентської діяльності податком на прибуток підприємств та ПДВ

У туристичному бізнесі фігурують дві основні особи – туристичний оператор та туристичний агент. Відповідно до Закону України «Про туризм» виключною діяльністю туристичного оператора є організація та забезпечення створення туристичного продукту, реалізація та надання туристичних послуг, а також посередницька діяльність із надання характерних та супутніх послуг і які в установленому порядку отримали ліцензію на туроператорську діяльність. Туристичні агенти (далі – турагенти) – це юридичні особи, створені згідно із законодавством України, а також фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності, які здійснюють посередницьку діяльність з реалізації туристичного продукту туроператорів та туристичних послуг інших суб'єктів туристичної діяльності, а також посередницьку діяльність щодо реалізації характерних та супутніх послуг.

Відповідно до чинного законодавства (Закону України «Про туризм», Господарського кодексу України тощо) права та обов'язки сторін за договорами на туристичне обслуговування визначаються відповідно до загальних положень про агентський договір. Відповідно до агентського договору комерційний агент одержує агентську винагороду за посередницькі операції, здійснені ним в інтересах суб'єкта, якого він представляє, у розмірі, передбаченому договором (стаття 301 ГКУ). Саме ця винагорода має бути основою для визначення податкових зобов'язань по податку на прибуток та ПДВ. Однак визначення суми винагороди з метою оподаткування має свої особливості з урахуванням норм Податкового кодексу України.

З метою оподаткування туристичний продукт (комплекс туристичних послуг) у Податковому кодексі України розглядається як одна послуга.

Базою оподаткування в разі проведення операцій з постачання туристичним оператором (туристичним агентом) туристичного продукту (туристичної послуги), призначеного для його споживання (отримання) є винагорода, яка визначається залежно від того, як надається туристична послуга (табл. 1). Слід зазначити, що особливості оподаткування туроператорської та тур агентської діяльності обумовлені такими аспектами:

- туристичний продукт формується за межами території України і споживається за її межами;
- туристичний продукт формується в межах території України, але постачається за її межами;
- туристичний продукт формується і постачається в межах території України.

Порядок визначення винагороди туроператора та туристичного агента з метою оподаткування

Суб'єкт туристичної діяльності	Порядок визначення винагороди
Постачання тур продукту здійснюється туроператором без посередників, туристичний продукт може споживатися як на території України, так і за її межами	Різниця між вартістю поставленого ним туристичного продукту (туристичної послуги) та вартістю витрат, понесених таким туристичним оператором внаслідок придбання (створення) такого туристичного продукту (туристичної послуги).
Туристичний оператор здійснює посередницьку діяльність на території України з укладання договорів на туристичне обслуговування з іноземними суб'єктами туристичної діяльності	Винагорода, яка нараховується (виплачується) йому таким іноземним суб'єктом туристичної діяльності, в тому числі шляхом надання права самостійно утримувати належну такому туроператору суму винагороди із коштів, сплачених замовником (споживачем) туристичних послуг
Туристичний агент	Винагорода, яка нараховується (виплачується) туристичним оператором, іншими постачальниками послуг на користь такого туристичного агента, у тому числі за рахунок коштів, отриманих останнім від споживача туристичного продукту (туристичної послуги).

Джерело: складено автором

Особливості сплати ПДВ

Особливості оподаткування ПДВ турагентської та туроператорської діяльності обумовлені характером туристичного продукту. За своїм змістом він є послугою, тому механізм оподаткування ПДВ туристичної та турагентської діяльності функціонує з урахуванням особливостей визначення місця постачання послуг. Відповідно ці особливості обумовлюють і застосування ставки ПДВ – 0% або 20%.

Суми податку, сплачені (нараховані) при придбанні товарів/послуг, які включаються у вартість туристичного продукту (туристичної послуги), не відносяться до податкового кредиту та не включаються до бази оподаткування туристичного оператора.

Суми податку, сплачені (нараховані) при придбанні товарів/послуг, які не включаються у вартість туристичного продукту (туристичної послуги), включаються до податкового кредиту в порядку, визначеному Податковим кодексом України.

Датою виникнення податкових зобов'язань у туристичного оператора при постачанні туристичного продукту (туристичної послуги) є дата оформлення документа, що засвідчує факт постачання туристичного продукту (туристичної послуги).

Датою виникнення права на віднесення сум податку до податкового кредиту туристичного оператора при придбанні товарів/послуг, які не включаються у вартість туристичного продукту (туристичної послуги), є дата отримання товарів/послуг, підтверджена податковою накладною.